

Побарајте од сите институции, НВО и бизниси (ако работите на прашање релевантно за приватен сектор) да ви достават полово поделени податоци	Како координатор/ка за еднакви можности заедно со комисијата за еднакви можности имате право и должност да ја следите состојбата со родовата еднаквост во општината, а притоа сите јавни и приватни лица се должни да собираат полово поделена статистика. Овие податоци може да се искористат во процесот на програмирање и буџетирање како и во пишувањето на извештајот за родово еднаквост до МТСП.
Направете родово анализа на потребите, идентификувајте дали предлог програмата одговара на истите и дајте предлог за измена	На основа на податоците кои ви ги доставиле со комисијата за еднакви можности утврдете: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Која е состојбата (статистичка, квалитативна на потребите на жените и мажите / девојчињата и момчињата)? ✓ Дали програмата и буџетот одговара на таа состојба/потребите?
Доставете повратна информација до сите институции, НВО и бизниси	Како координатор/ка за еднакви можности имате право и должност на основа на направената анализа да доставувате предлози до Советот за инкорпорација на принципите на родово еднаквост во програмите, стратешките документи, буџетот на Општината како и во начинот како е организирана администрацијата. Откако ќе направите интервенција во програмите, стратешките документи и буџетот на основа на полово поделените податоци и потребите собрани од институциите, НВО и бизнисот, доставете повратна информација до нив за превземените активности и резултатите. На тој начин градите доверба и однос со институциите повторно следната година да соработуваат со вас и ги споделат податоците.

Процедура за примопредавање на функција координатор/ка за еднакви можности (КЕМ)

Кога за прв пат ќе Ве назначат на позицијата Координатор/ка за еднакви можности ќе почнете од почеток, само ако општината никогаш немала назначено Координатор/ка. Но, постојат само неколку такви случаи и затоа ново назначување секогаш би значело превземање на функцијата од друго лице. Затоа е потребно секоја општина да има постапка за примопредавање на функцијата.

Процесот на примопредавање е клучен за успешно превземање на обврските и лесна, глатка транзиција од еден на друг координатор/ка. Постапката која ЗЕЛС ја предлага се однесува на постигнување еден вид на договор меѓу КЕМ на заминување и новиот/ата КЕМ. Договорот регулира процес и технологија на примопредавањето.

Основата на примопредавањето е пишувањето на договорот односно писмото кое КЕМ на заминување го пишува до новиот/ата КЕМ. Во ова писмо се содржат:

- ✓ Опис на работното место и процесот на извршување на работата
- ✓ Главни дневни задачи на КЕМ
- ✓ Пристап до документи, извештаи, ексел датотеки и сл.
- ✓ Информација за рокови, статус на имплементација на тековни и следни активности
- ✓ Листа на главните контакти и соработници
- ✓ Листа на прашања релевантни за тековната работа, спроведување на програма, проекти, имплементација на буџет
- ✓ Сите лозинки и пристап до мрежи и електронски дата бази
- ✓ Клучеви, материјали, алатки (доколку има)

За полесно примопредавање во Анекс 3 имате листа за проверка која може да ја користите.

АНЕКС Листа за проверка на примопредавање

Датум на примопредавање:	Име и презиме / датум
Координатор/ка за еднакви можности на заминување	
Нов/а координатор/ка за еднакви можности	
Време на транзиција (2 недели, 1 месец)	
Последователен состанок (секоја недела)	
Клучеви и алатки кои се предаваат	

Процес

Состојба во областа	
Стратегија за родово еднаквост/ програма / акциски план	
Опис на работната задача	
Знаење кое треба да се пренесе – што функционира добро, а што не	
Кои се следни рокови и обврски, состаноци и сл.	
Кои се главни предизвици	
Како изгледа еден ден на КЕМ опис	
Листа на главни контакти/соработници и нивен контакт	

Технологија

Папки во компјутер	
Папки со документи во хартија	
Дата бази	
Главни документи	
Лозинки за компјутер / имејл и сл.	

Потпис	Потпис	Потпис
КЕМ на заминување	Претпоставено лице	Нов/а КЕМ

Овие протоколи се дел од Прирачникот за комуникација на координатор(к)ите за еднакви можности на жените и мажите, изработен од работната група за родово-одговорно буџетирање на ЗЕЛС со експертска поддршка од страна на д-р Марија Ристеска.

Прирачникот е изработен во рамките на проектот „Кон родово-одговорни општини: зајакнување на општинските капацитети за родово-одговорни политики и буџети“, спроведен од ЗЕЛС преку проектот на UN Women „Промовирање на родово-одговорни политики и буџети: кон транспарентно, инклузивно и отчетно управување во Република Северна Македонија“, со финансиска поддршка од Швајцарската агенција за развој и соработка и Шведската агенција за меѓународна соработка и развој - Сида.

Мислењата и ставовите изразени во овој материјал се мислења и ставови на авторите и нужно не ги претставуваат мислењата и ставовите на UN Women, Обединетите нации или на другите придружни организации.

Протоколи за внатрешна комуникација

Протокол за подготовка на програма / Стратегија / Буџет

Според член 14, став 6 од Законот за еднакви можности (ЗЕМ) Комисијата за еднакви можности на жените и мажите:

-дава мислење по однос на материјалите и предлозите за седниците на советот на единиците на локалната самоуправа;

-учествува при креирањето и донесувањето на стратешките документи, особено при креирањето и донесувањето на стратегијата за развој на единица на локалната самоуправа, донесувањето на буџетот на единиците на локалната самоуправа, статутот, програмата за работа советот на единиците на локалната самоуправа и др.

-идентификува и дава предлози за начините на инкорпорирање и формализирање на принципот на еднакви можности и недискриминацијата во работата на органите на единица на локалната самоуправа и општинската администрација;

-се грижи за доследно спроведување на одредбите од законот за еднакви можности на жените и мажите и други закони од областа на еднаквите можности и недискриминацијата, предлагајќи му на советот на единиците на локалната самоуправа мерки и активности во насока на унапредување на еднаквите можности и недискриминацијата врз основа на анализа на утврдените состојби во областите во надлежност на единиците на локалната самоуправа

Додека Координаторот/ката за еднакви можности според член 14, став 7 од ЗЕМ :

- дава предлози и мислења поврзани со еднаквите можности до советот на единиците на локалната самоуправа и до институциите и организациите на локално ниво;

- изработува извештаи за состојбата со еднаквите можности и недискриминацијата во рамките на единиците на локалната самоуправа;

- соработува со комисијата за еднакви можности на жените и мажите во рамките на советот на единиците на локалната самоуправа и покренуваат заеднички иницијативи со цел унапредување на еднаквите можности и недискриминацијата;

- соработува со невладините организации и останатите институции на локално ниво на прашањето на еднаквите можности и недискриминацијата,

- ја следи состојбата со еднаквите можности на локално ниво и предлага иницијативи за преземање на мерки за подобрување на состојбата со еднаквите можности и недискриминацијата и во исполувањето на своите задачи се координира и соработува со министерството

Побарајте од сите сектори да ја достават нацрт програмата на секторот до КЕМ	Како координатор/ка за еднакви можности заедно со комисијата за еднакви можности имате право и должност да давате мислење за програмите на сите сектори и буџетот. Види во Анекс 1 предлог комуникација со секторите.
Направете родово анализа на потребите, идентификувајте дали предлог програмата одговара на истите и дајте предлог за измена	Со цел да извештаат како најдобро да се одговораат прашањата но и да се поттикне дискусија и поголемо учество на жените. Со комисијата за еднакви можности утврдете: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Дали имало консултација со заинтересирани страни? Дали имало балансирано вклучување на мажите и жените преку партиципативни модели на креирање локални политики? ✓ Дали е направена претходна анализа на состојбата (статистичка, квалитативна на потребите на мажите и жените/ момчињата и девојчињата)? ✓ Дали програмата има родово одговорна цел? Која е родовата нерамноправност која сакаме да ја исправиме со спроведување на мерките од програмата? ✓ Дали програмата одговара на потребите на мажите и жените / момчињата и девојчињата утврдени во анализата на состојбата (статистичка, квалитативна)? ✓ Дали програмата утврдува како спроведувањето на мерките ќе влијае на родовата еднаквост? Кое е влијанието на програмата врз мажите и жените? Кој ќе има корист од спроведувањето на програмата и мерките предвидени во неа? ✓ Дали буџетските средства распределени за спроведување на мерките од програмата се доволни? ✓ Дали буџетските средства се подеднакво распределени за потребите на мажите и жените? ✓ Дали има подеднакво распределба на јавните ресурси помеѓу мажите и жените (кој има пристап и кој ќе ги користи јавните ресурси кои се распределуваат)?
Доставете до Советот на општината	Како координатор/ка за еднакви можности имате право и должност да доставувате предлози до Советот за инкорпорација на принципите на родово еднаквост во програмите, стратешките документи, буџетот на Општината како и во начинот како е организирана администрацијата. Види Анекс 2 за предлог допис до Советот.

Анекс 1

До Раководител/ка на сектор _____

Почитувани,

Како Координатор/ка за еднакви можности според член 14, став 7 од ЗЕМ сум задолжена да ги приберам сите нацрт документи (Стратегији, програми, буџет и сл.) и заедно со комисијата за еднакви можности (Член 14, став 6 од ЗЕМ) да ги разгледаме и дадеме предлози за инкорпорација на принципите за родова еднаквост во документите.

Ве замолувам до _____ (датум кој го претпочитате за да имате време пред седницата на Советот да ги анализирате програмите и дадете предлози) да ги доставите нацрт програмите и буџетот на мојата адреса за електронска пошта.

Ви благодарам за соработката!

Со почит,

_____ (вашето име и презиме)

Анекс 2

До Совет на Општина _____

Почитувани,

Комисијата за еднакви можности на општината според член 14, став 6 од Законот за еднакви можности ги разгледа документите на дневен ред на седницата на Советот (набројте ги документите кои сте ги разгледале) на седница на КЕМ одржана _____ (наведете кога е одржана седницата) и на основа на родовата анализа ги дава следниве предлози:

1.

2.

3.

.....

Го замолуваме Советот да ги разгледа и усвои предлозите за измена на документите со цел интеграција на принципите за родова рамноправност.

Ви благодариме!

Со почит,

Координатор/ка за еднакви можности

Комисија за еднакви можности, членови:

Протокол за организација на собир на граѓани / буџетски форум

Собирот на граѓани има голем опфат на жени од урбаните, но не и од руралните средини. Доколку Вашата општина реши да организира собир на граѓани се препорачува Вие како Координатор/ка да го направите следното:

Учествувајте во определување на целна група за собирот на граѓани	Со цел да се обезбеди репрезентативност на сите општествени групи направете широка листа на вклучени страни идентификувајќи и мобилизирајќи ранливи групи жени: рурални, со пониско образование, неактивни на пазарот на труд или општествениот живот (вклучително и преку невладини женски организации).
Подгответе можни прашања кои може да се постават на собирот на вашите колеги кои се задолжени за организација на собирот	Со цел да избегнаат како најдобро да се одговораат прашањата но и да се поттикне дискусија и поголемо учество на жените. Излистајте ги специфичните родови прашања на приоритетите на заедницата, за да може да се одговори на истите родово специфично/одговорно.
Учествувајте во утврдување на времето и местото на собирот	Листите за проверка за зголемено учество на жените во партиципативните механизми сугерираат дека најсоодветен термин би бил 20-17 часот во со лица кои се во работен однос и 12-10 часот со невработени лица или оние кои работат во втора смена. Местото треба да е осветлено и да има јавен превоз до него, како и да се предвиди организирање на услуга за нега / чување на деца за времетраење на собирот /форумот
Предложете објавата за средбата да биде поставена на места со поголема фреквенција на жени	Треба да се има в предвид објавата да биде и на местата каде се движат жените (училиштата, градинките, здравствените домови, трговски центри и сл.).
Побарајте родов баланс при распределувањето на учесниците по работни маси/ приоритети за време на буџетскиот форум	Жените скоро секогаш се повлекуваат и дискутираат приоритети врзани со грижа за деца, образование и јавни услуги и сл., додека мажите се посветуваат на инфраструктурни прашања и приоритети. Ваквата поделба не овозможува решенијата кои ќе произлезат од работните маси да се родово сензитивни односно нема истите да ги одразуваат потребите и интересите на двата пола и може дополнително да доведат до еднаквост доколку на основа на ваквите дискусии и заклучоци се донесат одлуки. Затоа фасилитаторите на форумите треба да бидат проактивни и да обезбедат родов баланс при распределување на учесниците по работните маси за дискусија на приоритетите.
Побарајте сите учесници да се потпишат на листа за учесници и по форумот да им се обезбеди повратна информација за донесените одлуки	За сите одлуки кои општината ќе ги донесе, а кои произлегуваат од Собирот на граѓани / форумот треба да ги информира граѓаните користејќи ги огласната табла, веб страната, социјалните мрежи и имејл листите. Податоците од извештајот може да се искористат при подготовка на годишниот извештај за родово еднаквост кој општината го доставува до Министерството за труд и социјална политика согласно Законот за еднакви можности. При тоа треба да се презентираат не само бројот на идентификувани приоритети по родово основа, но и бројот на постапки покренати на основ на тие барања и бројот на решенија донесени како резултат на таквата постапка).

Протоколи за комуникација кон надвор

Протокол за комуникација со медиуми

Една од улогите на Координаторот/ката за еднакви можности е да ја промовира родовата еднаквост во општината заради што назначеното лице ќе биде во контакт со медиуми кои ќе му приоѓаат на координаторот/ката за еднакви можности за информации, но и координаторката ќе ги контактира медиумите заради известување на јавноста за активности и мерки превземен со цел унапредување на родовата еднаквост во општината.

Доколку медиумите ве контактираат за информација/изјава	
Најпрво консултирајте со одделението за односи со јавноста	Често вработените во општината не се овластени да зборуваат со медиумите директно, но кога ќе ве контактира медиумот немојте веднаш да одбивате. Најпрвин зборувајте со новинарот/ката и соберете информации за неговиот/нејзиниот интерес, аголот од кој ја покрива темата и кои се прашањата. Откако ќе имате доволно информации контактирајте го одделението за односи со јавноста. На колегите претставете им: <ul style="list-style-type: none">✓ Што го интересира медиумот✓ Зошто е важно општината да одговори (што добива, и кој е ризикот доколку не се одговори)✓ Предложете им пристап за одговор на прашањата со цел промоција на работата на КЕМ на родово еднаквост во општината✓ Прифатете да ја дадете изјавата/одговорот доколку се одобри пристапот од страна на одделението за односи со јавноста Бидете лицето на општината за родово еднаквост!

Подгответе одговори на прашањата	Одговорите треба да се кратки, да се кажани на едноставен и разбирлив јазик, а препорачливо е да користите женски род на именките за да промовирате родово еднаквост и преку јазикот. При подготовка на одговорите секогаш ставете се во улога на граѓанин кој ќе ја чита информацијата, притоа формулирајте ги одговорите за да граѓанинот добие информација што тој/таа добива од работата на КЕМ и која е користа, дали се подобруваат еднквите можности? Одговорот/информацијата која ја споделувате треба да ги има следните елементи: <ul style="list-style-type: none">✓ Состојба пред✓ Мерка спроведена✓ Резултат / промена на состојбата како резултат на мерката
Проверете со претпоставениот	КЕМ треба да добие потврда за својата работа, вклучително и работата со јавноста од претпоставените во општината. На овој начин добиваме видливост внатре во организацијата на општината и не препознаваат како лица кои се грижат за промоција на општината.
Предложете објавата на информацијата до медиумот да биде поставена на веб страната и на социјалните медиуми на општината	Соработката со одделението за односи со јавноста ви овозможува и да предложите поголема ваша видливост и на вашата работа на веб страницата на општината и на социјалните медиуми. Секако, аргументацијата и оправданоста за објавување на оваа информација секогаш лежи во користа за граѓаните која ја има вашата работа, и придонесот кон родовата еднаквост.

Доколку вие ги контактирате медиумите	
Најпрво консултирајте се со одделението за односи со јавноста за да ја дефинирате листата на медиуми кои ги контактирате	Дефинирањето на 'публиката' е мошне значајно затоа што ви помага во сите останати чекори како што е дефинирање на пораките, јазикот кој се користи и доставувањето на информацијата.
Подгответе пораки кои сакате да ги испратите	Водете се од тоа што сакате да постигнете? Да информирате, да добиете реакција, да мобилизирате поддршка и сл.
Проверете со претпоставениот	Откако ќе ги дефинирате пораките, напишете ја изјавата/информацијата и дадете ја на одобрување кај претпоставениот за проверка на усогласеноста со целокупната политика на општината.
Предложете информацијата до медиумот да биде поставена на веб страната и на социјалните медиуми на општината	Соработката со одделението за односи со јавност ви овозможува и да предложите поголема ваша видливост и на вашата работа на веб страницата на општината и на социјалните медиуми. Секако аргументацијата и оправданоста за објавување на оваа информација секогаш лежи во користа за граѓаните која ја има вашата работа, и придонесот кон родовата еднаквост.

Протокол за комуникација со НВО, бизнис, институции

Координаторот/ката за еднакви можности според член 14, став 7 од Законот за еднакви можности на жените и мажите:

- _____ изработува извештаи за состојбата со еднаквите можности и недискриминацијата во рамките на единицата на локалната самоуправа;
- _____ соработува со невладините организации и останатите институции на локално ниво на прашањето на еднаквите можности и недискриминацијата,
- _____ ја следи состојбата со еднаквите можности на локално ниво и предлага иницијативи за преземање на мерки за подобрување на состојбата со еднаквите можности и недискриминацијата и во исполувањето на своите задачи се координира и соработува со министерството.